

Жарко Мијајловић

Жарко Душан Мијајловић
рођен је 1948. у Прокупљу, где је
завршио део основног школовања.

Гимназију је завршио у Београду. Дипломирао је на Природно-математичком факултету у Београду, на групи за математику, 1971. На истом факултету завршио је постдипломске студије 1973, док је докторску дисертацију под називом Прилог теорији модела и Булових алгебри одбранио 1977. Од 1972. запослен је на Природно-математичком факултету, и члан је Катедре за алгебру и логику: најпре као асистент (1972-79), затим доцент (1979-86), ванредни професор (1986-93) и од 1993. као редовни професор. У оквиру Математичког института САНУ руководио је Семинаром за математичку логику (1977-87) и био је управник Одељења за математику (1988-91). Такође је био управник Института за математику Математичког факултета (1992-94). Члан је редакција научних часописа *Publication de l'Institut Mathématique* (Београд), *Mathematica Balkanica* (Софија). Покретач је и главни је уредник часописа Преглед националног центра за дигитализацију (издаје Математички факултет). Од 2000. шеф је Катедре за алгебру и логику на Математичком факултету.

Поља истраживања Ж. Мијајловића су математичка логика са специјализацијом у теорији модела и применама у алгебри (Булове алгебре, модели аритметике, моделско-теоретска алгебра) и рачунарству (рачунски алгоритми, дигитализација). Предложио је нов метод (према наводу S. Rudeanu-а) за решавање Булових једначина и доказивање особина Булових алгебри изразивих у предикатском рачуну првог реда. Метода је заснована је на својствима хорновских формула и теоремама преноса. У теорији модела формалне аритметике први је приметио (објавио) резултате који се односе на парцијалну засићеност нестандартних модела аритметике који уопштавају *underflow* и *overflow* принципе А. Робинсона. Дао је нов доказ теореме потпуности за логику са квантором "за непребројиво много". Предложио је алгоритме за рачунарско проверавање хипотеза теорије бројеве које се односе на факторијелну функцију. Ови радови изазвали су ново занимање код нас и у свету за познату Курепину Леви факторијел хипотезу. До сада је публикувао око 60 научних радова у међународним и домаћим часописима (поред осталих у часописма: *Notre Dame Jour. of Formal Logic*, *Zeitschr. für Math. Logik und Grundlagen der Mathematik*, *Studia Logica*, *Kluwer Academic Publ*, у едицији "Synthese Library"). Између осталих, у својим монографијама и радовима његове радове цитирали су: Ј. Матијашевич у вези решења Десетог Хилбертовог проблема, R. Smorinski, P. Hajek i P. Pudlak резултате из модела аритметике, R. Guu у вези Курепине леви факторијел хипотезе и S. Rudeanu резултате о Буловим алгебрама. Био је учесник 30 међународних конференција из математике. Објавио је монографију *Model theory and applications* и универзитетски уџбеник *Алгебра*. Заједно са Наташом Божовић написао је уџбеник из теорије група, док је са Костом Дошеном и Зораном Марковићем аутор књиге "Хилбертови проблеми и логика". Био је руководилац 9 докторских дисертација и 14 магистарских теза.

Ж. Мијајловић предавао је на основним студијама математике у Београду, Нишу и Крагујевцу предмете: Алгебру 1, Алгебру 2, Логику, Математичку логику у рачунарству, Примену рачунара, Теорију алгоритама, језика и аутомата, Теорију бројева, као и предмете из алгебре, логике и теоријског рачунарства на постдипломским студијама. Писао је чланке за l'Encyclopedie Philosophique (Presses Universitarie de France, Paris). Писао је, такође, прегледне чланке за Mathematical Review's (САД) од 1979 до 24. марта 1999. У периоду 1985-2000. руководио је потпројектом из логике Министарства за науку Србије, док је 1996, 1997. и поново од 2002. водио технолошке пројекте из области дигитализације и архивирања података. Главни је уредник издања Selected works of Ђуро Курера (Математички институт САНУ, 1996), и електронско-фототипског издања Сабрана дела Богдана Гавриловића (Математички институт САНУ, 1997), затим издања Сабрани радови из алгебре Михаила Петровића (Завод за издавање уџбеника, Београд, 1998), а сада је један од уредника издања у припреми Сабрана дела Јована Карамате. Био је главни организатор меморијалног скупа посвећеног Ђури Курепи који је одржан 1995. у организацији Научног друштва Србије, Математичког факултета и Математичког института. За едицију САНУ Живот и дело српских научника написао је обимне биографске чланке о истакнутим српским математичарима Богдану Гавриловићу и Ђури Курепи. Такође је уредник издања на компакт дисковима: Старе гравуре, карте и фотографије Београда (Математички институт САНУ, Музеј града Београда и Математички факултет, 1997), Multimedia presentation of Kotor and Voka Kotorska (за светску изложбу ЕХРО '98, Лисабон). Заједно са Стевом Шеганом заслужан је за покретање иницијативе за изградњу нове астрономске станице Астрономске опсерваторије у Београду на планини Видојевица код Прокупља.

Ж. Мијајловић је на дужим студијским боравцима или као гост боравио четири пута на Универзитету у Мадисону, САД (1973-74, Фулбрајтова стипендија; 1977 и 1990 honorary fellow; 1991-92 Фулбрајтова стипендија) и на Courant-овом институту у јесен 1990. (Њујорк). Био је професор по позиву на Hebrew University - Department of mathematics (зимски семестар 1990). Одржао је предавања по позиву или као гост у следећим градовима: Софија (Институт за математику Бугарске академије наука, 1977), Варшава (Математички институт и Варшвски универзитет, 1984, 1994), Јахранка (Пољска – конференција из теорије модела, 1986), Јерусалим (Hebrew University, 1990, 1993), San Jose (California State University, 1991), Москва (Катедра за вештачку интелигенцију, МГУ, 1996), Дебрецен (Универзитет Лајош Кошут 1997), Будимпешта (CEU, 1997, 1998), Солун (Аристотелов универзитет, 1998, 1999), Боровец (Бугарска, MASSE 2003). Такође је одржао више предавања на нашим универзитетима и домаћим скуповима, последње у Нишу 2003. (пленарно предавање на годишњем скупу Друштва математичара Србије). Добитник је Југословенске награде 25. Мај (1967), и Прве награде од стране Балканске уније математичара 1977. Посебна интересовања: историја науке и астрономија

Преузето из Споменнице 130 година Математичког факултета